

Utgreiing av aktsemds- vurderingar

etter Åpenhetsloven - 2023

Leikanger Kraft AS

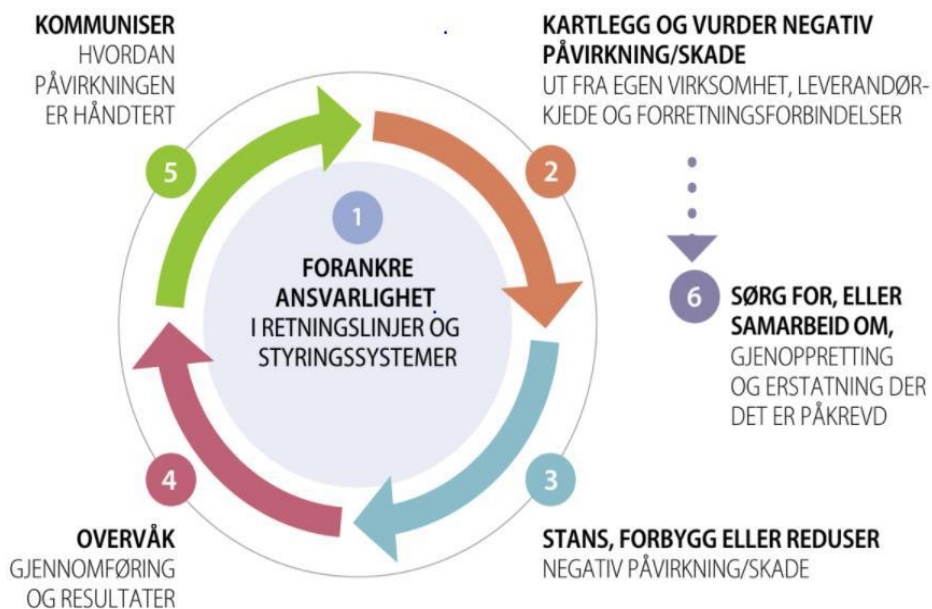
UTGREIING AV AKTSEMDSVURDERINGAR ETTER ÅPENHETSLOVEN – 2023

1. BAKGRUNN

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (heretter «**Åpenhetsloven**») skal fremje verksemders respekt for menneskerettar og anstendige arbeidsforhold i samband med produksjon av varer og levering av tenester. Vidare skal lova sikre allmenta tilgang til informasjon om korleis verksemdar arbeidar mot desse måla.

Dei selskapa som er omfatta av lova er forplikta til å utføre og rapportere om såkalla aktsemdsvurderingar etter lova §§ 4, 5 og 6. Aktsemdsvurderingar inneber kort fortalt ein stegvis prosess for å kartleggje, førebyggje, gjere reie for og følgje opp korleis verksemda handterer vesentlege negative konsekvensar/risiko for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Den aktuelle prosessen er illustrert i 6 punkt i figuren under:

FIGUR 1. AKTSOMHETSIVURDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

Leikanger Kraft AS («LK») oppfyller selskapet 2 av 3 vilkår etter lova § 3 (1), bokstav a, og er difor omfatta av krava i lova. LK må difor utføre og greie ut om aktsemdsvurderingar i selskapet, jf. §§ 5 og 6.

2. ORGANISERING

LK eigast 50 % av Sognekraft Produksjon AS og 50 % av Orrøn Energy Holding AB. Ingen av eigarselskapa har bestemmende innflytelse, og LK er såleis ikkje del av eit konsern.

LK eig Leikanger kraftverk. Selskapet driv produksjon og omsetning av energi som vert produsert frå dette kraftverket. Det er ingen tilsette i selskapet og LK kjøper difor i all hovudsak drifts- og vedlikehaldstenester, samt administrative tenester, frå driftsoperatør og eigarselskap Sognekraft Produksjon AS.

3. AKTSEMDSVURDERINGAR

3.1. Innleiing

LK har forankra nye retningslinjer og tiltak for å stanse, førebyggje eller avgrense negative konsekvensar i verksemda. Det er også gjort eit omfattande arbeid med å kartleggje LK sine aktivitetar og vurdere korleis desse aktivitetane inneber vesentleg risiko for faktiske og potensielle negative konsekvensar for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

Arbeidet med Åpenhetsloven per 2023 kan oppsummerast i tabellen under. Dei enkelte punkta er vidare utdjupa lenger nede i utgreiinga.

Sjå figur	Krav/tiltak	Status
1	Forankre ansvarlegheit	<ul style="list-style-type: none">• Vedtaking av retningslinjer og øvrige styringsdokument.
2	Kartlegg og vurder negativ påverknad/skade	<ul style="list-style-type: none">• Det er gjennomført kartleggingar og vurderingar av aktivitetar i verksemda.
3	Stans, førebygg eller redusere	<ul style="list-style-type: none">• Det er ikkje avdekka funn for brot eller mistanke om brot på aktivitetar som verksemda er involvert i.• Nemnde forankring har likevel etablert tiltak for å stanse, førebyggje og redusere eventuelle brot
4	Overvak, gjennomføring og resultat	<ul style="list-style-type: none">• Leverandørkrav vil takast med i kontraktar/førespurnader og følgjast opp i kontraksperiodane• Konkret implementering og praktisk oppfølging skal gjennomførast

5	Kommuniser korleis påverknaden er handtert	<ul style="list-style-type: none"> Rapporten vert publisert saman med informasjon om at ein kan henvende seg for meir informasjon
6	Sørg for, eller samarbeid om gjenoppretting	<ul style="list-style-type: none"> Det er ikkje avdekka vesentlege funn/risiko som må rettast opp

3.2. Forankre ansvarlegheit (steg 1)

Å forankre «ansvarlegheit» etter § 4 (1) bokstav a syner i denne samanheng til eit krav om at verksemda har etablert rutinar for korleis dei arbeider med å redusere risiko for negativ påverknad på grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidshøve, slik at dette kan innarbeidast i den ordinære forretningsdrifta. Styret i verksemda har i den samanhengen forankra følgjande sentrale styringsdokument:

- «Prosedyre for arbeids- og menneskerettar»: Dette er ei forpliktingserklæring med prinsipp med å sikre grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidshøve.
- «Etiske retningslinjer for leverandørar»: Det gjeld etiske standardkrav, her inkl. krav om å verne menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, som verksemda vil stille mot leverandørane sine. Dette er i seg sjølv eit svært viktig tiltak for å sikre måloppnåinga i Åpenhetsloven.

LK støttar seg også på at Sognekraftkonsernet sjølv har konserninterne retningslinjer for korleis tilsette i konsernet skal utføre aktsemdsvurderingar, som også omfattar leverandørkjeder og forretningspartnarar. Dette er ikkje direkte anvendeleg for LK sidan det ikkje er tilsette i selskapet, men det er like fullt viktig at driftsoperatøren – Sognekraft Produksjon – er underlagt slike retningslinjer som del av Sognekraftkonsernet.

Retningslinjene fell for øvrig naturleg inn under Sognekraft Produksjon sine eksisterande kjerneverdier (t.d. tryggleik). Som driftsoperatørtenester av Leikanger kraftverk har då også Sognekraft Produksjon allereie eit prioritert fokus på helse og sikkerheitsarbeid for å verne dei som utfører driftsoperatørtenester av Leikanger kraftverk.

3.3. Kartlegging og vurderingar (steg 2)

Deler av LK sine innkjøp av varer og tenester vert levert frå – eller gjennom – Sognekraft Produksjon. Dette omfattar driftsoperatørtenester som overvaking, styring og kontroll av produksjonsaktiviteten, men også diverse fysiske tenester knytt til inspeksjonar og øvrig vedlikehaldsarbeid på Leikanger kraftverk. Vidare omfattar tenestene som vert levert til LK også konserninterne tenester som økonomi og IKT. For eksterne innkjøp er det Sognekraft

Produksjon som sit nærmast leverandørleddet og som vil ha størst påverknadskraft gjennom inngåtte kontraktar.

Deler av innkjøpt materiell og utstyr stammar frå andre land. Enkeltinnkjøp i samband med drift- og vedlikehald av kraftverket kan typisk omfatte elektroutstyr som til dømes kabelanlegg, lukestyring, sensorar (automasjonsmateriell), samt mekanisk utstyr slik som ventilar og røyr. Etter endt levetid av kraftverket kan det og gjere seg gjeldande behov for innkjøp av nye elektromekaniske komponentar slik som turbin, generatorar, transformatorar etc., eller bygningsmateriale i samband med reparasjon av inntak og røyr gater.

Sjølv om totalleverandørane i all hovudsak er norske selskap, vert større deler av slikt elektromekanisk utstyr produsert i utlandet, i Aust-Europa eller Asiatiske land, der arbeidstakarvernet særleg i sistnemnde område står svakt og der eventuelt brot er relatert til arbeidstid og (manglande) organisasjonsfridom. Den *største risikoen* for brot på menneskerettar og anstendige arbeidsforhold seg difor først og fremst gjeldande lenger nede i leverandørkjeda, dvs. der varene vert produsert og råvaremateriala utvinne. Dette er risiko som LK i liten grad kan påverke direkte. LK si påverknadsgrad – som må gå gjennom driftsoperatøren – er størst særleg i det første kontraktsleddet, der ein kan stille krav til leverandørane i tilbudsførespurnader og kontraktar. Som ansvarleg innkjøpar av varer og tenester kan LK i alle tilfelle rette eit auka fokus mot produksjonsopphav, her inkl. arbeidsforholda til tilsette der vara vert produsert, og dermed indirekte påverke leverandørkjeda som del av fleire innkjøparar med same fokus.

Vidare omfattar ein del av aktivitetane til LK arbeid med ein viss liv- og helsereelatert risiko. Dette gjeld for tilsette som utfører fysisk drifts- og vedlikehaldsarbeid av kraftverket, gjerne i tilknytning med bevegelege og spenningssette delar/komponentar, og utføring av arbeid i ulendt terreng under varierende vær- og førehold. Større vedlikehaldsarbeid/reparasjonar vil då også kunne gå føre seg med tunge anleggsmaskiner, også med ein viss risiko for utanforståande tredjemenn (grunneigarar, turgåarar, etc.). Dette er i all hovudsak risiko som LK har klar påverknadskraft over og som uansett er ein viktig og kontraktsfesta prioritet for driftsoperatøren. Vidare vil dei nemnde leverandørkrava også vere eit viktig tiltak for å sjå til at alle LK sine leverandørar tek omsyn til slik risiko i driftsrelaterte prosjekt – både i eigen organisasjon og gjennom bruk av tilsette i underleverandørselskap.

3.4. Stans, førebygg eller redusere (Steg 3)

Sjølv om det ikkje er avdekka brot eller mistanke om brot på aktivitetar som verksemda er involvert i, så vil LK gjennom vedtakinga av nemnde retningslinjer ha eit auka fokus på ivaretaking av menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Kva slags tiltak som bør verksetjast, kjem blant anna an på kva relasjon ein har til dei negative konsekvensane som ble oppdaga under kartlegginga. LK er generelt oppteken av å innleie dialog med den

aktuelle entreprenøren/leverandøren eller forretningspartnaren for å avklare situasjonen og vurdere aktuelle tiltak.

3.5. Overvak, gjennomføring og resultat (Steg 4)

LK vil i tida framover å eit auka fokus på at driftsoperatør og andre leverandørar/tenesteytarar varetek grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Det er i den samanheng ein trygghet i at driftsoperatøren, Sognekraft Produksjon – sjølv er underlagt dei same reglane, og difor må følge opp og overvake korleis nemnde rettार vert vareteke.

3.6. Kommuniser korleis påverknaden er handtert (Steg 5)

LK si utgreiing, inkl. utgreiinga til det deleigde selskapet Leikanger Kraft AS, vil finnast på Sognekraftkonsernet si nettside.

4. OPPSUMMERING

LK har tatt viktige steg for å ivareta krava etter Åpenhetsloven. I tillegg til å forankra ansvarlegheit gjennom nye retningslinjer, er det gjennomført kartleggingar og vurderingar av verksemda for å avdekke (risiko for) brot på grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Sjølv om det ikkje har vorte avdekket *brot* på menneskerettar, har LK vurdert og vedteke tiltak for å fremje menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Dette vil følgjast opp i tida framover.

26. juni 2023

Berit Larsen
styreleiar

Erlend Bårgard
styremedlem

Espen Hennie
styremedlem

Carl Jan Sixtensson
styremedlem

Bjørn Moheim
Dagleg leiar